הגדה של פסח

בית-השטה

מאבות אל בנים, דרך כל הדורות
נמסר דבר יציאת מצרים, זכרון
אישי, אשר איננו מחויר ואיננו
דוהה. „בכל דור ודור חיב אדם
לראות את עצמו כאלו הוא יצא
ממצרים.“ אין לך שיא של הכרה
היסטורית מרומם מזה, ואין לך
התמזגות של יחיד וכלל – בנתבי
כדור העולם ובעמקי הדורות –
גדולה מאשר בצו פדגוגי עתיק
זה. אינני יודע שום זכרון עתיק
שכלו מופנה לקראת העתיד,
שכלו סמל להוה ולעתידנו, כמו
„זכר ליציאת מצרים.“

איזה יצר חרות עמוק טבוע בלב
עם שכל היה באביב ימיו ליצור
יצירה גאונית כזאת ולמסר אותה
מדור לדור.

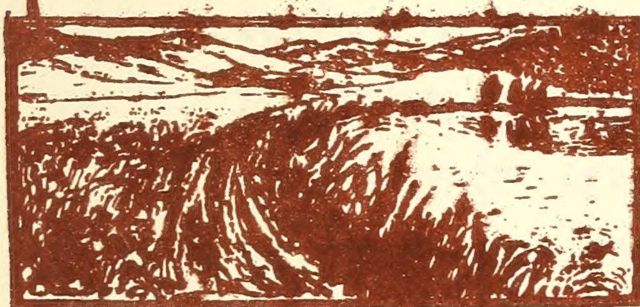
(ב. כצנלסון)

שִׁיר אָבִיב

מַה יָּפִית, הָאָבִיב!
בַּשָּׂדֶה, בָּאָחוּ
הַצִּיצִים יִפְרָחוּ,
צָהֳלַת חַיִּים סָבִיב.

מַה יָּפִית, הָאָבִיב!
מַה נָּעַמְתָּ, הָאָבִיב!

מַה יָּפִית, הָעוֹלָם!
יָם דָּגָן שָׁטוּחַ
יַךְ גַּלִּים בָּרוּחַ,
וּמְאִירִים פְּנֵי הָאֲגַם.

מַה יָּפִית, הָעֹלָם!
מַה נָּעַמְתָּ, הָעֹלָם!

מַה יָּפִית, בֹּקֶר אוֹר!
כָּל עָנָף, כָּל עֵשֶׂב
יִגְמְעוּ טַל כֶּסֶף.
יִשְׁתּוּ טַל, יָפִיצוּ מוֹר.

מַה יָּפִית, בֹּקֶר אוֹר!
מַה נָּעַמְתָּ, בֹּקֶר אוֹר!

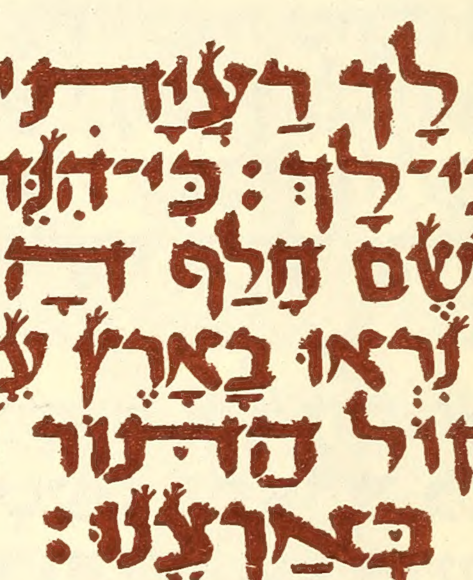
כְּתֹנוֹת פַּסִּים לָבַשׁ הַגָּן
וּכְסוּת רִקְמָה – מַדֵּי דִשְׁאוֹ;
וּמְעִיל תַּשְׁבֵּץ עָטָה כָּל עֵץ
וּלְכָל עַיִן הֶרְאָה פִּלְאוֹ.
כָּל צִיץ חָדָשׁ לִזְמַן חָדָשׁ,
יָצָא שׂוֹחֵק לִקְרַאת בֹּאוֹ.
אַךְ לִפְנֵיהֶם שׁוֹשַׁן עוֹבֵר –
מֶלֶךְ עַל כֹּל הֵרַם כִּסְאוֹ.
יָצָא מִבֵּין מִשְׁמַר עָלָיו
וַיְשַׁנֶּה אֶת בִּגְדֵי כִלְאוֹ.
מִי לֹא יִשְׁתֶּה יֵינוֹ עָלָיו
הָאִישׁ הַהוּא יִשָּׂא חֶטְאוֹ.

נִי חֲבַצֶּלֶת
הַשָּׁרוֹן
שׁוֹשַׁנַּת הָעֲמָקִים׃
דּוֹדִי לִי וַאֲנִי לוֹ הָרֹעֶה בַּשּׁוֹשַׁנִּים׃
אֶל־גִּנַּת אֱגוֹז יָרַדְתִּי לִרְאוֹת בְּאִבֵּי
הַנָּחַל לִרְאוֹת הֲפָרְחָה הַגֶּפֶן הֵנֵצוּ
הָרִמֹּנִים׃ הַגִּידָה לִּי שֶׁאָהֲבָה
נַפְשִׁי אֵיכָה תִרְעֶה אֵיכָה תַּרְבִּיץ
בַּצָּהֳרָיִם׃
אִם־לֹא תֵדְעִי לָךְ הַיָּפָה בַּנָּשִׁים
צְאִי־לָךְ בְּעִקְבֵי הַצֹּאן וּרְעִי אֶת־
גְּדִיֹּתַיִךְ עַל מִשְׁכְּנוֹת הָרֹעִים׃
אָנָה הָלַךְ דּוֹדֵךְ הַיָּפָה בַּנָּשִׁים
אָנָה פָּנָה דוֹדֵךְ וּנְבַקְשֶׁנּוּ עִמָּךְ׃
דּוֹדִי יָרַד לְגַנּוֹ לַעֲרוּגוֹת הַבֹּשֶׂם
לִרְעוֹת בַּגַּנִּים וְלִלְקֹט שׁוֹשַׁנִּים׃

קול דודי הנה-זה בא מדלג
על-ההרים מקפץ על-הגבעות:
דומה דודי לצבי או לעפר האילים:
לכה דודי נצא השדה נלינה
בכפרים: נשכימה לכרמים נראה
אם-פרחה הגפן פתח הסמדר הנצו
הרמונים: ענה דודי ואמר לי:

קומי לך רעיתי יפתי
ולכי-לך: כי-הנה הסתיו
עבר הגשם חלף הלך לו:
הנצנים נראו בארץ עת הזמיר
הגיע וקול התור נשמע
בארצנו:

רְגִיעַ לֵיל פֶּסַח כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ
אוֹמֵר הַלֵּל · כִּי בַּלַּיְלָה הַזֶּה
אוֹצְרוֹת טְלָלִים נִפְתָּחִים :

טל
תֵּן לִרְצוֹת אַרְצָךְ ·
שִׁיתֵנוּ בְרָכָה בְּדִיצָךְ ·
רֹב דָּגָן וְתִירוֹשׁ בְּהַפְרִיצָךְ ·
קוֹמֵם עִיר בָּהּ חֶפְצָךְ ·
בְּטָל

טַל
צַוֵּה שָׁנָה טוֹבָה וּמְעֻטֶּרֶת ·
פְּרִי הָאָרֶץ לְגָאוֹן וּלְתִפְאֶרֶת ·
עִיר כַּסֻּכָּה נוֹתֶרֶת ·
שִׂימָהּ בְּיָדְךָ עֲטֶרֶת ·
בְּטָל

טַל
יַעֲסִיס צוּף הָרִים ·
טְעֵם בִּמְאֹדְךָ מֻבְחָרִים ·
חֲנוּנֶיךָ חַלֵּץ מִמַּסְגְּרִים ·
זִמְרָה נַנְעִים וְקוֹל נָרִים ·
בְּטָל

הנני
מוכן ומזומן
לקים המצוה לספר
ביציאת מצרים
יחד
עם
כל ישראל:

הָא לַחְמָא עַנְיָא·

זֶה לֶחֶם הָעֹנִי שֶׁאָכְלוּ
אֲבוֹתֵינוּ בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם·
כָּל דִּכְפִין יֵיתֵי וְיֵיכוֹל·
כָּל ה הכמוה לְחֵרוּת
יָאתֶה וְיִפְסַח עִמָּנוּ:

מָה נִּשְׁתַּנָּה הַלַּיְלָה הַזֶּה מִכָּל הַלֵּילוֹת? שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת וּבְכָל הַיָּמִים אָנוּ טְרוּדִים בִּדְאָגוֹת וּשְׁקוּעִים בְּחוּלִין, וְהַלַּיְלָה הַזֶּה כֻּלָּנוּ מְכֻנָּסִים, מְסֻבִּים יַחְדָּיו וּמְכַוְּנִים

אֶת

לִבֵּנוּ לְשִׂמְחַת הֶחָג:

עֲבָדִים

הָיִינוּ לְפַרְעֹה בְּמִצְרָיִם · וַיּוֹצִיאֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מִשָּׁם בְּיָד חֲזָקָה וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה: וְאִלּוּ לֹא הוֹצִיא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֶת אֲבוֹתֵינוּ מִמִּצְרָיִם · הֲרֵי אָנוּ וּבָנֵינוּ וּבְנֵי בָנֵינוּ מְשֻׁעְבָּדִים הָיִינוּ לְפַרְעֹה בְּמִצְרָיִם: וַאֲפִילוּ כֻּלָּנוּ חֲכָמִים · כֻּלָּנוּ נְבוֹנִים · כֻּלָּנוּ זְקֵנִים · כֻּלָּנוּ יוֹדְעִים אֶת הַתּוֹרָה · מִצְוָה עָלֵינוּ לְסַפֵּר בִּיצִיאַת מִצְרָיִם · וְכָל הַמַּרְבֶּה לְסַפֵּר בִּיצִיאַת מִצְרַיִם · הֲרֵי זֶה מְשֻׁבָּח:

בְּכָל דּוֹר וָדוֹר חַיָּב אָדָם לִרְאוֹת
אֶת עַצְמוֹ כְּאִלּוּ הוּא יָצָא מִמִּצְרָיִם:

לֵיל שִׁמּוּרִים הוּא
לְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
לְדֹרוֹתָם:

מַעֲשֶׂה

בְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי
יְהוֹשֻׁעַ וְרַבִּי אֶלְעָזָר
בֶּן־עֲזַרְיָה וְרַבִּי עֲקִיבָא וְרַבִּי טַרְפוֹן
שֶׁהָיוּ מְסֻבִּין בִּבְנֵי־בְרַק
וְהָיוּ מְסַפְּרִים בִּיצִיאַת מִצְרַיִם כָּל
אוֹתוֹ הַלַּיְלָה: עַד שֶׁבָּאוּ תַלְמִידֵיהֶם
וְאָמְרוּ לָהֶם רַבּוֹתֵינוּ הִגִּיעַ זְמַן
קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁל שַׁחֲרִית:

וימת יוסף וכל-אחיו וכל הדור
ההוא: ובני ישראל פרו
וישרצו וירבו ויעצמו במאד מאד ותמלא
הארץ אתם: ויקם מלך-חדש על-מצרים
אשר לא-ידע את-יוסף: ויאמר אל-עמו
הנה עם בני ישראל רב ועצום ממנו: הבה
נתחכמה לו פן-ירבה והיה כי-תקראנה
מלחמה ונוסף גם-הוא על-שנאינו ונלחם-בנו
ועלה מן-הארץ: וישימו עליו שרי מסים
למען ענתו בסבלתם ויבן ערי
מסכנות לפרעה את-פתם
ואת-רעמסס: וכאשר
יענו אתו כן ירבה וכן
יפרץ ויקצו מפני
בני ישראל:

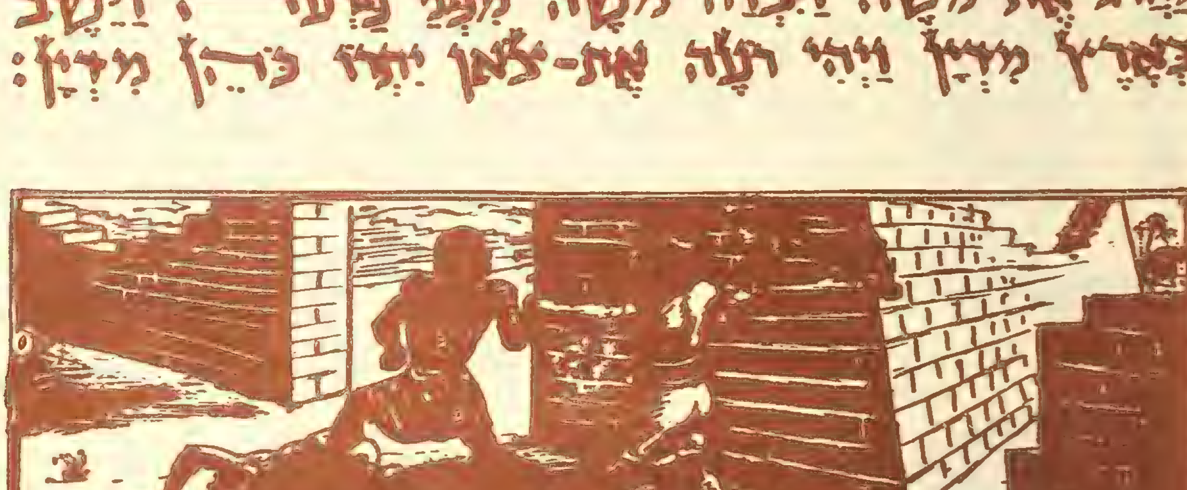
וַיַּעֲבִדוּ מִצְרַיִם אֶת־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל בְּפָרֶךְ׃
וַיְמָרְרוּ אֶת־חַיֵּיהֶם בַּעֲבֹדָה קָשָׁה
בְּחֹמֶר וּבִלְבֵנִים וּבְכָל־עֲבֹדָה בַּשָּׂדֶה
אֵת כָּל־עֲבֹדָתָם אֲשֶׁר־עָבְדוּ בָהֶם

בְּפָרֶךְ׃

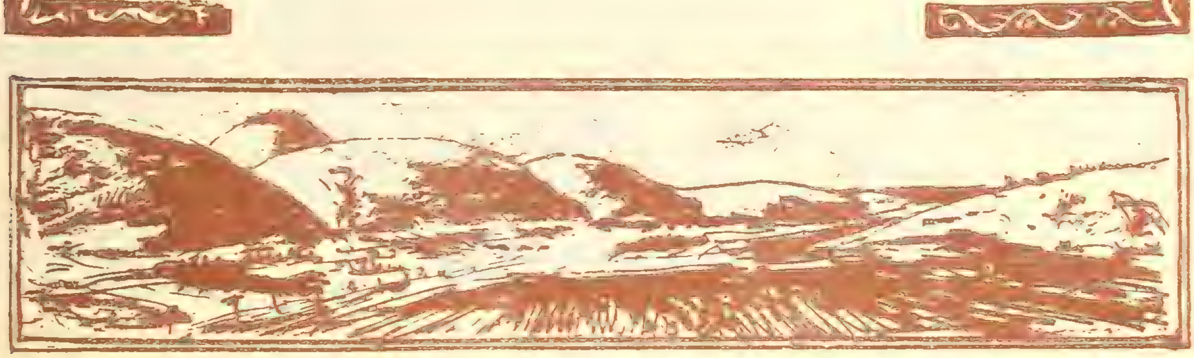

וַיְצַו פַּרְעֹה אֶת־הַנֹּגְשִׂים בָּעָם וְאֶת
שֹׁטְרָיו לֵאמֹר׃ לֹא תֹאסִפוּן לָתֵת תֶּבֶן
לָעָם לִלְבֹּן הַלְּבֵנִים כִּתְמוֹל שִׁלְשֹׁם הֵם
יֵלְכוּ וְקֹשְׁשׁוּ לָהֶם תֶּבֶן׃ וְאֶת־מַתְכֹּנֶת
הַלְּבֵנִים אֲשֶׁר הֵם עֹשִׂים תְּמוֹל שִׁלְשֹׁם
תָּשִׂימוּ עֲלֵיהֶם לֹא תִגְרְעוּ מִמֶּנּוּ כִּי־
נִרְפִּים הֵם׃ תִּכְבַּד הָעֲבֹדָה עַל הָאֲנָשִׁים
וְיַעֲשׂוּ־בָהּ׃

היו ישראל מקמצים את הקש
במדבר ורומסים בחמר: רחל בת
בנו של שותלח היתה הרה ללדת ורמסה
בחמר עם בעלה ויצא הולד ממעיה
ונתערב בתוך המלבן וירד מיכאל
והעלהו לפני כסא הכבוד: ואותו
לילה נגזר גזר דין על מצרים:

ויהי בימים ההם ויגדל משה ויצא אל-אחיו וירא
בסבלתם וירא איש מצרי מכה איש-עברי
מאחיו: ויפן כה וכה וירא כי אין איש ויך את-המצרי
ויטמנהו בחול: ויצא ביום השני והנה שני-אנשים
עברים נצים ויאמר לרשע למה תכה רעך: ויאמר
מי שמך לאיש שר ושפט עלינו הלהרגני אתה אמר
כאשר הרגת את-המצרי ויירא משה ויאמר אכן
נודע הדבר: וישמע פרעה את-הדבר הזה ויבקש
להרג את משה ויברח משה מפני פרעה וישב
בארץ מדין ויהי רעה את-צאן יתרו כהן מדין:

לֵךְ בֹּא מִצְרַיְמָה וּבָאתָ אֶל
הַנַּעֲנִים וְהָאֻמְלָלִים, אֶל כָּל
הַנֶּאֱנָחִים וְהַנִּדְכָּאִים, וְאָמַרְתָּ
אֲלֵיהֶם כִּי עֲבָדִים הֵם — וְהֵם לֹא יָבִינוּ;
וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כִּי אֻמְלָלִים הֵם — וְהֵם
לֹא יֵדְעוּ; וְכִי גָּדוֹל עָנְיָם וְנוֹרָא לַחֲצָם
— וְהֵם לֹא יַאֲמִינוּ; וּפָקַחְתָּ אֶת עֵינֵיהֶם
בְּחֹזֶק־יָד עַל כָּל לַחֲצָם וְעַל כָּל עָנְיָם
וְגָאַלְתָּ אוֹתָם. וְעַם רָב יִמָּשֵׁךְ אַחֲרֶיךָ
מִקֶּרֶב אַחֶיךָ, אֲשֶׁר לֹא יְדַעְתָּ וַאֲשֶׁר
לֹא יְדָעוּךָ עוֹד, וּמִקֶּרֶב כָּל הָעָם
מִסָּבִיב אֲשֶׁר רַע וָמַר לָהֶם. וְהָיִיתָ
לְאַב הֲמוֹן־אָדָם־רָב וּלְרֹאשׁ שְׁבָטָיו,
וְעָשִׂיתָ מִן הַתּוֹלָעִים — אָדָם וּמִן
הָאָדָם — עָם וּמֵעַפְרוֹת חוֹל — אָרֶץ.

הַיּוֹם אַתֶּם יוֹצְאִים בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב:

הַיּוֹם אַתֶּם יוֹצְאִים בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב
אֶל אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי וְהַחִתִּי וְהָאֱמֹרִי
וְהַיְבוּסִי אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ:

הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֶם רֹאשׁ חֳדָשִׁים רִאשׁוֹן
הוּא לָכֶם לְחָדְשֵׁי הַשָּׁנָה: בֶּעָשֹׂר לַחֹדֶשׁ
הַזֶּה וְיִקְחוּ לָהֶם אִישׁ שֶׂה לְבֵית־אָבֹת
שֶׂה לַבָּיִת: וְכָכָה תֹּאכְלוּ אֹתוֹ מָתְנֵיכֶם
חֲגֻרִים נַעֲלֵיכֶם בְּרַגְלֵיכֶם וּמַקֶּלְכֶם בְּיֶדְכֶם
וַאֲכַלְתֶּם אֹתוֹ בְּחִפָּזוֹן:

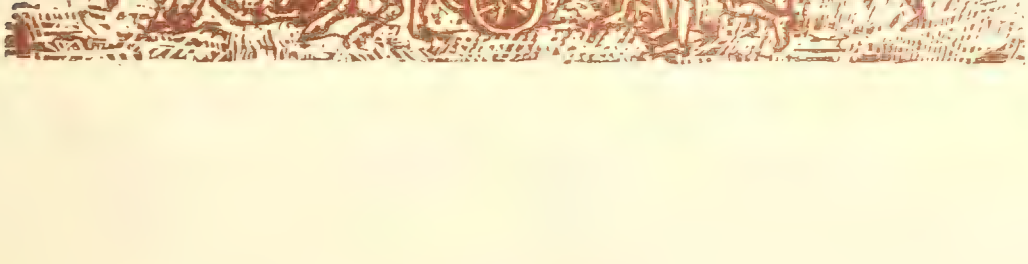
הַיּוֹם אַתֶּם יוֹצְאִים בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב:

וַיִּשָּׂא הָעָם אֶת־בְּצֵקוֹ טֶרֶם יֶחְמָץ
מִשְׁאֲרֹתָם צְרֻרֹת בְּשִׂמְלֹתָם עַל־
שִׁכְמָם: וַיֹּאפוּ אֶת־הַבָּצֵק אֲשֶׁר
הוֹצִיאוּ מִמִּצְרַיִם עֻגֹת מַצּוֹת כִּי לֹא
חָמֵץ כִּי־גֹרְשׁוּ מִמִּצְרַיִם וְלֹא יָכְלוּ
לְהִתְמַהְמֵהַּ וְגַם־צֵדָה לֹא עָשׂוּ לָהֶם:

זָכוֹר אֶת הַיּוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר יְצָאתֶם
מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים :

וַיְהִי בְּשַׁלַּח פַּרְעֹה אֶת־הָעָם
וְלֹא־נָחָם אֱלֹהִים דֶּרֶךְ אֶרֶץ
פְּלִשְׁתִּים כִּי קָרוֹב הוּא כִּי אָמַר
אֱלֹהִים פֶּן־יִנָּחֵם הָעָם בִּרְאֹתָם
מִלְחָמָה וְשָׁבוּ מִצְרָיְמָה : וַיַּסֵּב
אֱלֹהִים אֶת־הָעָם דֶּרֶךְ הַמִּדְבָּר יַם־סוּף
וַחֲמֻשִׁים עָלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ
מִצְרָיִם :

וַיֻּגַּד לְמֶלֶךְ מִצְרַיִם כִּי בָרַח
הָעָם וַיֵּהָפֵךְ לְבַב פַּרְעֹה וַעֲבָדָיו
אֶל־הָעָם וַיֹּאמְרוּ מַה־זֹּאת עָשִׂינוּ
כִּי־שִׁלַּחְנוּ אֶת־יִשְׂרָאֵל מֵעָבְדֵנוּ :
וַיֶּאְסֹר אֶת־רִכְבּוֹ וְאֶת־עַמּוֹ לָקַח עִמּוֹ :

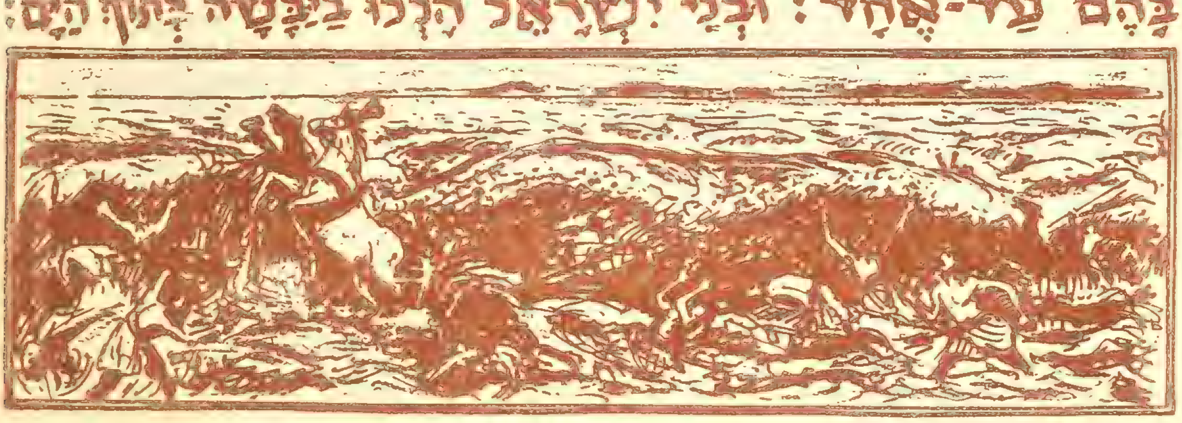
וַיִּרְדְּפוּ מִצְרַיִם אַחֲרֵיהֶם וַיַּשִּׂיגוּ
אוֹתָם חֹנִים עַל־הַיָּם
כָּל־סוּס רֶכֶב פַּרְעֹה וּפָרָשָׁיו וְחֵילוֹ עַל־פִּי
הַחִירֹת לִפְנֵי בַּעַל צְפֹן׃ וּפַרְעֹה הִקְרִיב
וַיִּשְׂאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־עֵינֵיהֶם וְהִנֵּה
מִצְרַיִם נֹסֵעַ אַחֲרֵיהֶם וַיִּירְאוּ מְאֹד וַיִּצְעֲקוּ
בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוָה׃ וַיֹּאמְרוּ אֶל־מֹשֶׁה
הַמִבְּלִי אֵין־קְבָרִים בְּמִצְרַיִם לְקַחְתָּנוּ לָמוּת
בַּמִּדְבָּר מַה־זֹּאת עָשִׂיתָ לָּנוּ לְהוֹצִיאָנוּ
מִמִּצְרָיִם׃ הֲלֹא־זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבַּרְנוּ אֵלֶיךָ
בְמִצְרַיִם לֵאמֹר חֲדַל מִמֶּנּוּ וְנַעַבְדָה אֶת־מִצְרָיִם
כִּי טוֹב לָנוּ עֲבֹד אֶת־מִצְרַיִם מִמֻּתֵנוּ בַּמִּדְבָּר׃
וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־הָעָם אַל־תִּירָאוּ הִתְיַצְּבוּ
וּרְאוּ אֶת־יְשׁוּעַת יְהוָה אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה לָכֶם
הַיּוֹם כִּי אֲשֶׁר רְאִיתֶם אֶת־מִצְרַיִם הַיּוֹם
לֹא תֹסִפוּ לִרְאֹתָם עוֹד
עַד עוֹלָם׃

תניא, היה רבי מאיר אומר: בשעה שישראל היו עומדים על שפת הים היו שבטים מנצחים זה עם זה: זה אומר אני יורד תחלה לים. וזה אומר אני יורד תחלה לים: קפץ שבטו של בנימין וירד תחלה לים: והיו שרי יהודה רוגמים אותם: אמר לו רבי יהודה: לא כך היה המעשה. אלא זה אומר אין אני יורד תחלה לים. וזה אומר אין אני יורד תחלה לים. קפץ נחשון בן־עמינדב וירד לים תחלה:

ויעברו בתוך הים ומצרים רודפים אחריהם:

ויבאו

בני־ישראל בתוך הים ביבשה והמים להם חומה מימינם ומשמאלם: וירדפו מצרים ויבאו אחריהם כל סוס פרעה רכבו ופרשיו אל־תוך הים: ויט משה את־ידו על־הים וישב הים לפנות בקר לאיתנו ומצרים נסים לקראתו: וישבו המים ויכסו את־הרכב ואת־הפרשים לכל חיל פרעה הבאים אחריהם בים לא־נשאר בהם עד־אחד: ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים:

אָז יָשִׁיר-מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת-
הַשִּׁירָה הַזֹּאת לַיהוָה וַיֹּאמְרוּ
לֵאמֹר:

אָשִׁירָה לַיהוָה כִּי-גָאֹה גָּאָה
סוּס וְרֹכְבוֹ רָמָה בַיָּם: מַרְכְּבֹת
פַּרְעֹה וְחֵילוֹ יָרָה בַיָּם וּמִבְחַר
שָׁלִשָׁיו טֻבְּעוּ בְיַם-סוּף: אָמַר אוֹיֵב
אֶרְדֹּף אַשִּׂיג אֲחַלֵּק שָׁלָל צָלֲלוּ
כַּעוֹפֶרֶת בְּמַיִם אַדִּירִים:

וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת-
מִצְרַיִם מֵת עַל-שְׂפַת
הַיָּם:

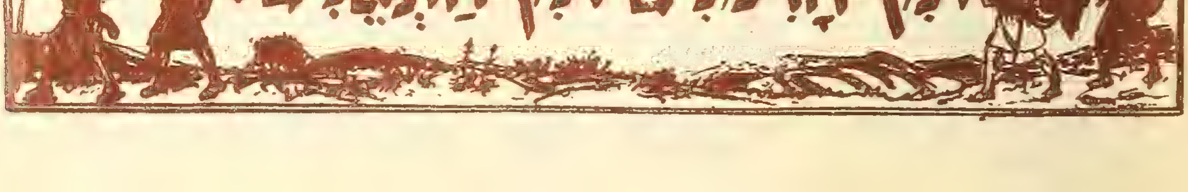
וַתִּקַּח מִרְיָם הַנְּבִיאָה אֲחוֹת אַהֲרֹן
אֶת-הַתֹּף בְּיָדָהּ וַתֵּצֶאןָ כָל-הַנָּשִׁים
אַחֲרֶיהָ בְּתֻפִּים וּבִמְחֹלֹת:

היתה שעה בקשו מלאכי-השרת לומר
שירה לפני הקדוש-ברוך-הוא: אמר להם
הקדוש-ברוך-הוא:
מעשי ידי טובעים בים
ואתם אומרים שירה לפני:

וילכו שלשת-ימים במדבר ולא-
מצאו מים: וירב העם עם-משה
ויאמרו תנו-לנו מים ונשתה: ויצמא
שם העם למים וילן העם על-משה
ויאמר למה זה העליתנו ממצרים
להמית אתי ואת-בני ואת-מקני בצמא:

ויבכו בני-ישראל ויאמרו מי
יאכלנו בשר: זכרנו את-הדגה
אשר-נאכל במצרים חנם את
הקשאים ואת האבטחים ואת-
החציר ואת-הבצלים ואת-
השומים: ועתה נפשנו יבשה:

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה לֵּאמֹר:
שְׁלַח-לְךָ אֲנָשִׁים וְיָתֻרוּ אֶת-אֶרֶץ כְּנַעַן
אֲשֶׁר-אֲנִי נֹתֵן לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ אֶחָד
אִישׁ אֶחָד לְמַטֵּה אֲבֹתָיו תִּשְׁלָחוּ
כֹּל נָשִׂיא בָהֶם: וַיִּשְׁלַח אֹתָם מֹשֶׁה
מִמִּדְבַּר פָּארָן לָתוּר אֶת-אֶרֶץ כְּנַעַן וַיֹּאמֶר
אֲלֵהֶם עֲלוּ זֶה בַּנֶּגֶב וַעֲלִיתֶם אֶת-הָהָר:
וּרְאִיתֶם אֶת-הָאָרֶץ מַה-הִוא וְאֶת-הָעָם
הַיֹּשֵׁב עָלֶיהָ הֶחָזָק הוּא הֲרָפֶה הַמְעַט
הוּא אִם-רָב: וּמָה הָאָרֶץ הַשְּׁמֵנָה הִוא
אִם-רָזָה הֲיֵשׁ בָּהּ עֵץ אִם-אַיִן וְהִתְחַזַּקְתֶּם
וּלְקַחְתֶּם מִפְּרִי הָאָרֶץ: וַיַּעֲלוּ וַיָּתֻרוּ אֶת-
הָאָרֶץ מִמִּדְבַּר-צִן עַד-רְחֹב לְבֹא חֲמָת:
וַיָּבֹאוּ עַד-נַחַל אֶשְׁכֹּל וַיִּכְרְתוּ מִשָּׁם זְמוֹרָה
וְאֶשְׁכּוֹל עֲנָבִים אֶחָד וַיִּשָּׂאֻהוּ בַמּוֹט בִּשְׁנָיִם
וּמִן-הָרִמֹּנִים וּמִן-הַתְּאֵנִים:

וַיָּשֻׁבוּ

מִתּוּר הָאָרֶץ מִקֵּץ אַרְבָּעִים יוֹם׃
וַיֵּלְכוּ וַיָּבֹאוּ אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן
וְאֶל־כָּל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־מִדְבַּר
פָּארָן קָדֵשָׁה וַיָּשִׁיבוּ אֹתָם דָּבָר וְאֶת־
כָּל־הָעֵדָה וַיַּרְאוּם אֶת־פְּרִי הָאָרֶץ׃ וַיְסַפְּרוּ־
לוֹ וַיֹּאמְרוּ בָּאנוּ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר שְׁלַחְתָּנוּ
וְגַם זָבַת חָלָב וּדְבַשׁ הִוא וְזֶה פִּרְיָהּ׃ אֶפֶס
כִּי־עַז הָעָם הַיֹּשֵׁב בָּאָרֶץ׃ וַיֹּצִיאוּ דִּבַּת
הָאָרֶץ אֲשֶׁר תָּרוּ אֹתָהּ אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
לֵאמֹר הָאָרֶץ אֲשֶׁר עָבַרְנוּ בָהּ לָתוּר אֹתָהּ
אֶרֶץ אֹכֶלֶת יוֹשְׁבֶיהָ הִוא׃ וַיַּהַס כָּלֵב אֶת־
הָעָם אֶל־מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר עָלֹה נַעֲלֶה
וְיָרַשְׁנוּ אֹתָהּ כִּי־יָכוֹל נוּכַל
לָהּ׃

קוּמוּ, תֹּעֵי מִדְבָּר,
צְאוּ מִתּוֹךְ הַשְּׁמָמָה;
עוֹד הַדֶּרֶךְ רַב, עוֹד רַבָּה הַמִּלְחָמָה.
רַב-לָכֶם לָנוּעַ, לָנוּד בָּעֲרָבָה —
וְלִפְנֵיכֶם פְּרוּשָׂה דֶּרֶךְ גְּדוֹלָה, רְחָבָה.
רַק אַרְבָּעִים שָׁנָה נָתַע בֵּין הֶהָרִים —
וּבַחוֹל טָמַנּוּ שִׁשִּׁים רִבּוֹא פְּגָרִים.
אַל-נָא יַעַצְרוּנוּ פִּגְרֵי הַנֶּחֱשָׁלִים,
שֶׁבְּעַבְדוּתָם מֵתוּ, נִפְסַח עַל-הַחֲלָלִים!
יִרְקְבוּ בִּקְלוֹנָם סְרוּחִים עַל-צְרֹרֹתָם,
שֶׁבְּכִתְפָם נָשְׂאוּ מִמִּצְרַיִם אוֹתָם.
יִמְתַּק לָמוֹ חֲלוֹמָם, חֲלוֹם רַב בְּצָלִים, שׁוּמִים,
דְּוָדִים מְלֵאֵי בָשָׂר רַבִּים וַעֲצוּמִים.
עוֹד הַיּוֹם אוֹ מָחָר יַחֲלֹף רוּחַ קָדִים
עִם הָעַיִט גּוּפַת אַחֲרוֹן הָעֲבָדִים.

קוּמוּ אֵפוֹא, נָדִים! עִזְבוּ אֶת־הַשְּׁמָמָה!
אַךְ אַל־יַעַל קוֹלְכֶם, דִּרְכוּ עֹז בִּדְמָמָה!
פֶּן־צַעַדְכֶם יַרְגִּיז מִדְבָּר וְנִרְדָּמָיו —
אִישׁ וְאִישׁ בִּלְבָבוֹ יִשְׁמַע הֵד פְּעָמָיו!
אִישׁ בִּלְבָבוֹ יִשְׁמַע קוֹל אֱלֹהַּ דֹּבֵר:
„לֵךְ! הַיּוֹם אֶל־אֶרֶץ חֲדָשָׁה אַתָּה עֹבֵר!
לֹא! לֹא לֶחֶם קְלֹקֵל, שְׂלָו וּמָן שָׁמַיִם, —
לֶחֶם עֶצֶב תֹּאכַל, פְּרִי עֲמַל יָדַיִם!
לֹא! לֹא אֹהֶל תֹּהוּ וַעֲלִיּוֹת שְׁחָקִים —
בַּיִת אַחֵר תִּבְנֶה, אֹהֶל אַחֵר תָּקִים!
כִּי מִלְּבַד הַמִּדְבָּר תַּחַת הַשָּׁמַיִם,
עוֹד לֶאֱלֹהַּ עוֹלָם גָּדוֹל, רְחַב יָדַיִם.
וּמִלְּבַד יְלֵל הַיְשִׁימוֹן, דְּמִי הַצִּיָּה —
תֵּרָגֵשׁ תַּחַת שִׁמְשׁוֹ אֶרֶץ יְפֵה־פִיָּה".

עבדים

היינו בכל דור ודור ובכל אתר ואתר.
נפוצים בין העמים, נמקים במחשכי
הגלות, משועבדים יובלות על יובלות
בכל קצות הארץ — לא ידענו מרגע
וחיינו תלויים לנו מנגד. ונרא את
הארץ אשר מתחת לרגלינו, והנה
היא ברזל. ואת השמים אשר על
ראשינו — והנה הם נחשה. ונהי
לצל זועה לכל עמי הארץ. ונזעק
אל האלהים מתוך מחילות השעבוד
ומעל מוקדי האש ולא נענינו.
ונשא בלבנו את זעם חרון ענותנו ואת
תוחלת חזון תקומתנו מדור לדור.

וְהִיא

שֶׁעָמְדָה לַאֲבוֹתֵינוּ
וְלָנוּ שֶׁלֹּא אֶחָד בִּלְבָד
עָמַד עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵנוּ
אֶלָּא שֶׁבְּכָל דּוֹר וָדוֹר
עוֹמְדִים עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵנוּ
וְהַקָּדוֹשׁ-בָּרוּךְ-הוּא
מַצִּילֵנוּ מִיָּדָם:

קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמָע
נְהִי בְּכִי תַמְרוּרִים
רָחֵל מְבַכָּה עַל-בָּנֶיהָ
מֵאֲנָה לְהִנָּחֵם עַל-בָּנֶיהָ
כִּי אֵינֶנּוּ:

מִנְעִי קוֹלֵךְ מִבֶּכִי וְעֵינַיִךְ מִדִּמְעָה
כִּי יֵשׁ שָׂכָר לִפְעֻלָּתֵךְ
וְשָׁבוּ מֵאֶרֶץ אוֹיֵב:
עוֹד אֶבְנֵךְ וְנִבְנֵית בְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל
וְיֵשׁ-תִּקְוָה לְאַחֲרִיתֵךְ
וְשָׁבוּ בָנִים לִגְבוּלָם:

שאי סביב עיניך וראי
כלם נקבצו באו־לך:
בניך מרחוק יבאו
ובנתיך על־צד תאמנה:
אז תראי ונהרת
ופחד ורחב לבבך:
מי־אלה כעב תעופינה
וכיונים אל־ארבתיהן:
כי־לי איים יקוו ואניות תרשיש
להביא בניך מרחוק:
ופתחו שעריך תמיד
יומם ולילה לא יסגרו:

וְאַתֶּם הָרֵי יִשְׂרָאֵל עַנְפְּכֶם תִּתֵּנוּ
וּפֶרְיְכֶם תִּשְׂאוּ לְעַמִּי יִשְׂרָאֵל כִּי קֵרְבוּ
לָבוֹא: כִּי הִנְנִי אֲלֵיכֶם וְנֶעֱבַדְתֶּם וְנִזְרַעְתֶּם:
וְהִרְבֵּיתִי עֲלֵיכֶם אָדָם כָּל־בֵּית יִשְׂרָאֵל
כֻּלֹּה וְנוֹשְׁבוּ הֶעָרִים וְהֶחֳרָבוֹת תִּבָּנֶינָה:
וְלָקַחְתִּי אֶתְכֶם מִן־הַגּוֹיִם וְקִבַּצְתִּי אֶתְכֶם
מִכָּל הָאֲרָצוֹת וְהֵבֵאתִי אֶתְכֶם אֶל־אַדְמַתְכֶם:
וְנָתַתִּי לָכֶם לֵב אֶחָד וְרוּחַ חֲדָשָׁה
אֶתֵּן בְּקִרְבְּכֶם וַהֲסִירוֹתִי אֶת לֵב הָאֶבֶן
מִבְּשַׂרְכֶם וְנָתַתִּי לָכֶם לֵב בָּשָׂר:
וְהָאָרֶץ הַנְּשַׁמָּה תֵּעָבֵד תַּחַת אֲשֶׁר
הָיְתָה שְׁמָמָה לְעֵינֵי כָּל עוֹבֵר:
וְאָמְרוּ הָאָרֶץ הַלֵּזוּ הַנְּשַׁמָּה הָיְתָה
כְּגַן־עֵדֶן וְהֶעָרִים הֶחֳרֵבוֹת וְהַנְשַׁמּוֹת
וְהַנֶּהֱרָסוֹת בְּצוּרוֹת יָשָׁבוּ:

*

עוּרִי, עוּרִי, הִתְנַעֲרִי, מֵעָפָר קוּמִי
לִבְשִׁי בִּגְדֵי תִפְאַרְתֵּךְ
קוּמִי, אוֹרִי בַּת צִיּוֹן!
עוּרִי, עוּרִי!

יָצָאנוּ לְשַׁנּוֹת פְּנֵי
הָעוֹלָם, לָשִׂים
קֵץ לְשִׁעְבּוּד אָדָם בְּאָדָם. מָתַי
נוֹלַדְנוּ? בְּשָׁעָה שֶׁנִּצּוֹץ כָּבוֹד
רִאשׁוֹן הֵצַת בְּלֵב הָעֶבֶד. מָתַי
הֲרִימוֹנוּ אֶת הַדֶּגֶל? בְּשָׁעָה
שֶׁהִתְקוֹמֵם הַמָּשְׁפָּל הָרִאשׁוֹן נֶגֶד
מַשְׁפִּילוֹ.

בְּכָל מַעַרְכוֹת הָאֱנוֹשׁוּת לְחֵרוּת
שָׁם הָיִינוּ, בְּכָל שְׂדֵה קֶטֶל שֶׁל
מְדַכְּאִים, בְּכָל „יְצִיאוֹת מִצְרַיִם"
שֶׁל כָּל הָעַמִּים וְכָל הַדּוֹרוֹת.

אָנוּ לֹא נַנְמִיךְ אֶת הַדֶּגֶל.
עַד בֹּא הַיּוֹם וְהָיָה דִּגְלֵנוּ לְדֶגֶל
הַחֶבְרָה הַמְשֻׁחְרֶרֶת, עַד יָקוּם
הָאָדָם בִּמְלֹא קוֹמָתוֹ וְיִתְגַּלֶּה
לְעֵין כֹּל כְּאוֹר הַנְּצָחִים הַצָּפוּן
בּוֹ, כְּשֶׁדַּעְתּוֹ רְחָבָה, לִבּוֹ טָהוֹר,
יָדָיו נֶאֱמָנוֹת וְחַיָּיו — חֹפֶשׁ וָצֶדֶק;
וּכְבוֹד כָּל הָאָדָם רֹאשׁ פִּנָּה
לַחֶבְרָה הַנִּגְאֶלֶת.

בֹּא יָבֹא
הַיּוֹם הַהוּא!

נברך:

על הגפן
ועל פרי הגפן
ועל תנובת השדה
ועל ארץ חמדה
טובה ורחבה
שהנחלה לאבותינו
ולנו לאכל מפריה
ולשבע מטובה:

שירים לאחר סעודה.

אליהו הנביא ·
אליהו התשבי ·
אליהו הגלעדי ·
במהרה יבא אלינו ·
עם משיח בן-דוד :

אליהו הנביא על כסאו הרם ,
כמלך בהודו בראש כל העם ;
בימינו כוס ישע הוא ישא על כל
ברכה יברך ברנה וקול .

ויצאת הברכה מים עדי ים
וענה ישראל „אמן!" קול רם .
אמן ואמן, במהרה בימינו:
יעלה ויבא משיח צדקנו .

יָצָאנוּ מִמִּצְרַיִם,
נָרִימָה נֵס הַדְּרוֹר!
נַחְפֹּז, נִשָּׂא רַגְלַיִם,
חִישׁ, עַד הַבֹּקֶר אוֹר.
נָרִימָה נֵס,
נָרִיעַ-נָא!
יוֹצְאִים אֲנַחְנוּ
בְּיָד רָמָה!

שְׂאוּ, שְׂאוּ עֵינַיִם!
מִצְרַיִם שָׁם יִרְדֹּף...
נִבְקַע הַיָּם לִשְׁנַיִם —
עֲמֹד, הַיָּם, מִשְּׁטֹף!
נָרִימָה נֵס,
נָרִיעַ-נָא!
עוֹבְרִים אֲנַחְנוּ
בְּיָד רָמָה!

הַדֶּרֶךְ עוֹד נִמְשֶׁכֶת —
אַךְ אַל-נָא נִבָּהֵל!
בְּשִׁיר מַה-קַּל לָלֶכֶת
לְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל!
נָרִימָה נֵס,
נָרִיעַ-נָא!
עוֹלִים אֲנַחְנוּ
בְּיָד רָמָה!

פִּתְחוּ-לִי שַׁעֲרֵי-צֶדֶק אָבֹא-בָם אוֹדֶה יָהּ:
זֶה-הַשַּׁעַר לַה' צַדִּיקִים יָבֹאוּ בוֹ:
אוֹדְךָ כִּי עֲנִיתָנִי וַתְּהִי-לִי לִישׁוּעָה:
אֶבֶן מָאֲסוּ הַבּוֹנִים הָיְתָה לְרֹאשׁ פִּנָּה:
מֵאֵת ה' הָיְתָה זֹּאת הִיא נִפְלָאת בְּעֵינֵינוּ:
זֶה-הַיּוֹם עָשָׂה ה' נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה בוֹ:

בְּשׁוּב ה' אֶת-שִׁיבַת צִיּוֹן הָיִינוּ כְּחֹלְמִים:
אָז יִמָּלֵא שְׂחוֹק פִּינוּ וּלְשׁוֹנֵנוּ רִנָּה
אָז יֹאמְרוּ בַגּוֹיִם הִגְדִּיל ה' לַעֲשׂוֹת עִם-אֵלֶּה:
הִגְדִּיל ה' לַעֲשׂוֹת עִמָּנוּ הָיִינוּ שְׂמֵחִים:
שׁוּבָה ה' אֶת-שְׁבִיתֵנוּ כַּאֲפִיקִים בַּנֶּגֶב:
הַזֹּרְעִים בְּדִמְעָה בְּרִנָּה יִקְצֹרוּ:
הָלוֹךְ יֵלֵךְ וּבָכֹה נֹשֵׂא מֶשֶׁךְ-הַזָּרַע
בֹּא-יָבֹא בְרִנָּה
נֹשֵׂא אֲלֻמֹּתָיו:

בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם
בֵּית יַעֲקֹב מֵעַם לֹעֵז:
הָיְתָה יְהוּדָה לְקָדְשׁוֹ
יִשְׂרָאֵל מַמְשְׁלוֹתָיו:
הַיָּם רָאָה וַיָּנֹס
הַיַּרְדֵּן יִסֹּב לְאָחוֹר:
הֶהָרִים רָקְדוּ כְאֵילִים
גְּבָעוֹת כִּבְנֵי-צֹאן:
מַה-לְּךָ הַיָּם כִּי תָנוּס
הַיַּרְדֵּן תִּסֹּב לְאָחוֹר:
הֶהָרִים תִּרְקְדוּ כְאֵילִים
גְּבָעוֹת כִּבְנֵי-צֹאן:
מִלִּפְנֵי אָדוֹן חוּלִי אָרֶץ
מִלִּפְנֵי אֱלוֹהַּ יַעֲקֹב:
הַהֹפְכִי הַצּוּר אֲגַם-מָיִם
חַלָּמִישׁ לְמַעְיְנוֹ-מָיִם:

קָרֵב יוֹם אֲשֶׁר הוּא לֹא יוֹם וְלֹא לַיְלָה ·
רָם הוֹדַע כִּי לְךָ הַיּוֹם אַף לְךָ הַלַּיְלָה ·
שׁוֹמְרִים הַפְקֵד לְעִירְךָ כָּל הַיּוֹם וְכָל הַלַּיְלָה ·
תָּאִיר כְּאוֹר יוֹם חֶשְׁכַּת לַיְלָה :

אֵין אַדִּיר כַּה׳ · וְאֵין בָּרוּךְ כְּבֶן-עַמְרָם ·
אֵין גְּדוֹלָה כַּתּוֹרָה · וְאֵין דְּגוּלִים כְּיִשְׂרָאֵל :
מִפִּי אֵל · וּמִפִּי אֵל · יְבֹרַךְ יִשְׂרָאֵל :

אֵין הָדוּר כַּה׳ · וְאֵין וָתִיק כְּבֶן-עַמְרָם ·
אֵין זַכָּה כַּתּוֹרָה · וְאֵין חֲכָמִים כְּיִשְׂרָאֵל :
מִפִּי אֵל · וּמִפִּי אֵל · יְבֹרַךְ יִשְׂרָאֵל :

אֵין טָהוֹר כַּה׳ · וְאֵין יָחִיד כְּבֶן-עַמְרָם ·
אֵין כַּבִּירָה כַּתּוֹרָה · וְאֵין לַמְדָנִים כְּיִשְׂרָאֵל :
מִפִּי אֵל · וּמִפִּי אֵל · יְבֹרַךְ יִשְׂרָאֵל :

אֵין קָדוֹשׁ כַּה׳ · וְאֵין רַחוּם כְּבֶן-עַמְרָם ·
אֵין שְׁלֵמָה כַּתּוֹרָה · וְאֵין תְּמִימִים כְּיִשְׂרָאֵל :
מִפִּי אֵל · וּמִפִּי אֵל · יְבֹרַךְ יִשְׂרָאֵל :

אַדִּיר בִּמְלוּכָה · בָּחוּר
כַּהֲלָכָה · גְּדוּדָיו יֹאמְרוּ לוֹ:
לְךָ וּלְךָ · לְךָ כִּי לְךָ · לְךָ אַף לְךָ · לְךָ ה׳
הַמַּמְלָכָה · כִּי לוֹ נָאֶה · כִּי לוֹ יָאֶה:

יָחִיד בִּמְלוּכָה · כַּבִּיר
כַּהֲלָכָה · לִמּוּדָיו יֹאמְרוּ לוֹ:
לְךָ וּלְךָ · לְךָ כִּי לְךָ · לְךָ אַף לְךָ · לְךָ ה׳
הַמַּמְלָכָה · כִּי לוֹ נָאֶה · כִּי לוֹ יָאֶה:

תַּקִּיף בִּמְלוּכָה · תּוֹמֵךְ
כַּהֲלָכָה · תְּמִימָיו יֹאמְרוּ לוֹ:
לְךָ וּלְךָ · לְךָ כִּי לְךָ · לְךָ אַף לְךָ · לְךָ ה׳
הַמַּמְלָכָה · כִּי לוֹ נָאֶה · כִּי לוֹ יָאֶה:

חֲסַל

סִדּוּר פֶּסַח כְּהִלְכָתוֹ · כְּכָל מִשְׁפָּטוֹ
וְחֻקָּתוֹ · כַּאֲשֶׁר זָכִינוּ לְסַדֵּר אוֹתוֹ ·
כֵּן נִזְכֶּה לַעֲשׂוֹתוֹ: זָךְ שׁוֹכֵן מְעוֹנָה ·
קוֹמֵם קְהַל עֲדַת מִי מָנָה · בְּקָרוֹב
נַהֵל נִטְעֵי כַנָּה · פְּדוּיִם לְצִיּוֹן

בְּרִנָּה:

על גבע רם, על ראש התל,
חליל רועה שם מחלל
מזמור חדש לישראל.
ולרועה רק אהל בד,
ולו רק גדי, רק גדי אחד.

חד גדיא.

קפץ ובא חתול בליל:
„תנו גם לי מקום בתל;
מיאו, לא אשב בטל."
ענו השנים פה אחד:
„בחפץ לב, חתול נחמד!"

חד גדיא.

בא כלב הב צוהל, שואל:
„האין גם לי מקום בתל?
שמר אשמר יומם וליל."
ענו כזמר פה אחד:
„תן יד, חבר, הב לנו יד!"

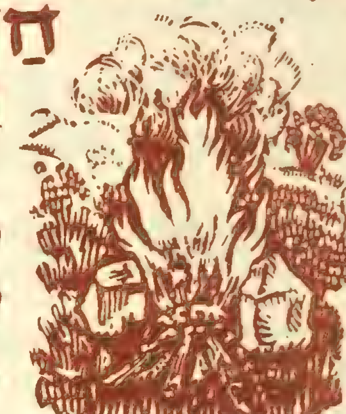
חד גדיא.

ומי זה בא! שתיל-מקל!
„חלקי, חלקי גם לי בתל;
אצמח לפרי, אגדל לצל."

עָנוּ בְּזֶמֶר פֶּה אֶחָד:
„פְּרִי וָצֵל, כַּמָּה נֶחְמָד!"
חַד גַּדְיָא.

וְאֵשׁ יָצְאָה מִמַּאְפֵל:
„יְהִי אוֹר וָחֹם בְּכָל הַתֵּל
לִקְלוֹת, לִצְלוֹת וּלְבַשֵּׁל."
עָנוּ בְּזֶמֶר פֶּה אֶחָד:
„גַּם אוֹר, גַּם חֹם, הִנֵּה בָּא־גָד!"
חַד גַּדְיָא.

וּפֶלֶג דַּק שָׁט, מְמַלֵּל:
„קְחוּ, מִשְׁכוּנִי עַד הַתֵּל,
יְהִי אָז מֶשֶׁק לְהַלֵּל."
עָנוּ בְּזֶמֶר פֶּה אֶחָד:
„מַה־טּוֹב כִּי פֶלֶג מַיִם שָׁט!"
חַד גַּדְיָא.

אָז בָּא שׁוֹר, אַט מִתְנַהֵל:
„חוֹרֵשׁ אֲנִי אֶת כָּל הַתֵּל!
הֲיֵשׁ כָּמוֹנִי בֶּן עָמֵל?"
עָנוּ כֻלָּם: „הֵידָד, הֵידָד!
אִם לֶחֶם לָנוּ – לֹא נִפְחָד!"

חַד גַּדְיָא.

חַד גַּדְיָא ·

חַד גַּדְיָא ·

דְּזַבִּין אַבָּא בִּתְרֵי זוּזֵי ·

חַד גַּדְיָא · חַד גַּדְיָא :

אָתָא שׁוּנְרָא וְאָכְלָה לְגַדְיָא · דְּזַבִּין ...

אָתָא כַלְבָּא וְנָשַׁךְ לְשׁוּנְרָא · דְּאָכְלָה ...

אָתָא חוּטְרָא וְהִכָּה לְכַלְבָּא · דְּנָשַׁךְ ...

אָתָא נוּרָא וְשָׂרַף לְחוּטְרָא · דְּהִכָּה ...

אָתָא מַיָּא וְכָבָה לְנוּרָא · דְּשָׂרַף ...

אָתָא תוֹרָא וְשָׁתָה לְמַיָּא · דְּכָבָה ...

אָתָא הַשּׁוֹחֵט וְשָׁחַט לְתוֹרָא ·
דְּשָׁתָה לְמַיָּא · דְּכָבָה לְנוּרָא ·
דְּשָׂרַף לְחוּטְרָא · דְּהִכָּה לְכַלְבָּא · דְּנָשַׁךְ לְשׁוּנְרָא
דְּאָכְלָה לְגַדְיָא · דְּזַבִּין אַבָּא בִּתְרֵי זוּזֵי · חַד גַּדְיָא :

וְאָתָא מַלְאַךְ־הַמָּוֶת וְשָׁחַט
לְשׁוֹחֵט · דְּשָׁחַט לְתוֹרָא · דְּשָׁתָה לְמַיָּא · דְּכָבָה לְנוּרָא ·
דְּשָׂרַף לְחוּטְרָא · דְּהִכָּה לְכַלְבָּא · דְּנָשַׁךְ לְשׁוּנְרָא ·
דְּאָכְלָה לְגַדְיָא · דְּזַבִּין אַבָּא בִּתְרֵי זוּזֵי · חַד גַּדְיָא :

וְאָתָא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא
וְשָׁחַט לְמַלְאַךְ־הַמָּוֶת · דְּשָׁחַט
לְשׁוֹחֵט · דְּשָׁחַט לְתוֹרָא · דְּשָׁתָה לְמַיָּא ·
דְּכָבָה לְנוּרָא · דְּשָׂרַף לְחוּטְרָא · דְּהִכָּה
לְכַלְבָּא · דְּנָשַׁךְ לְשׁוּנְרָא · דְּאָכְלָה לְגַדְיָא ·

דְּזַבִּין אַבָּא
בִּתְרֵי זוּזֵי ·
חַד גַּדְיָא ·
חַד גַּדְיָא :

כתב ועיטר דויד אלף ז"ל
מהדורה שלישית
תשכ"ג